Peter Demovič

Metodika vyšetrovania krádeží motorových vozidiel

Anotácia: Autor sa v predloženom príspevku zameral na metodiku vyšetrovania krádeží motorových vozidiel. V texte charakterizuje krádeže z pohľadu kriminalistiky, objasňuje spôsoby páchania a utajovania krádeží motorových vozidiel, predkladá rôzne situácie, ktoré vznikajú v rámci páchania a utajovania krádeží. Predkladá pohľad na vyšetrovacie situácie po spáchaní krádeže ako aj na stanovenie možných vyšetrovacích verzií. Záverom analyzuje osobitosti vyšetrovacích úkonov typických pre vyšetrovanie krádeží motorových vozidiel. Autor pri spracovaní príspevku vychádzal najmä z vlastných skúseností z výkonných útvarov Policajného zboru.

Kľúčové slová: metodika vyšetrovania, objasňovanie krádeží, vyšetrovanie krádeží, krádeže motorových vozidiel, vyšetrovacie verzie, vyšetrovacie úkony

Úvod

Majetkové práva sú chránené ustanoveniami štvrtej hlavy osobitnej časti Trestného zákona. Z týchto ustanovení patrí trestný čin krádeže k najčastejšie páchaným trestným činom vôbec.[1] Trestný čin krádeže možno spáchať rôznymi spôsobmi, pričom základom skutkovej podstaty je prisvojenie si cudzej veci jej zmocnením.

Metodiku vyšetrovania trestných činov chápeme ako systém vedecky odôvodnených a vyšetrovateľskou praxou overených pravidiel pri vyšetrovaní trestných činov. Úlohou metodiky vyšetrovania je vytvárať teoretické predpoklady pre aplikáciu prostriedkov, metód a odporúčaní kriminalistickej techniky a taktiky, ako aj ďalších policajných a trestnoprávnych vied pri odhaľovaní, vyšetrovaní a predchádzaní trestnej činnosti. Metodika vyšetrovania vypracúva odporúčania ako uplatňovať kriminalisticko-technické a taktické metódy pri vyšetrovaní trestných činov.[2]

Na rozdiel od minulosti, krádeže motorových vozidiel sú v súčasnosti páchané často organizovanými skupinami, vysoko sofistikovanými spôsobmi. Podľa štatistík Ministerstva vnútra SR bolo v roku 2021 odcudzených 803 vozidiel. V porovnaní s ostatnými rokmi je trend klesajúci, čo môže mať rôzne príčiny.[3]

Cieľom predloženého príspevku bolo spracovať uvedenú problematiku v kontexte skúseností a poznatkov, ktoré autor získal v Policajnom zbore, na jeho výkonných útvaroch. Autor si je vedomý, že nemusí korešpondovať s odbornou literatúrou vydanou pred 20 rokmi. Snahou bolo predstaviť metodiku vyšetrovania krádeží motorových vozidiel, pri rešpektovaní

[1] Majetková kriminalita vykazuje v rámci štatistík kriminality páchanej v Slovenskej republike najvyššie čísla. Počty krádeží každoročne prevyšujú počty iných druhov kriminality ako napríklad násilnú či ekonomickú. V roku 2019 bolo v rámci majetkovej kriminality evidovaných 19 583 trestných činov. Krádeží vlámaním bolo 3 695 a ostatných krádeží 12 120 (tu štatistika zahŕňa aj krádeže motorových vozidiel). V porovnaní s násilnou kriminalitou, u ktorej bolo evidovaných 5 540 trestných činov a napríklad ekonomickou kriminalitou, kde bolo evidovaných 13 326 trestných činov, je majetková kriminalita na prvom mieste podľa druhu kriminality. V nasledujúcich rokoch je trend rovnaký.

[2] VIKTORYOVÁ, J. – ČENTÉŠ, J. Metodika vyšetrovania – treba ju poznať? Justičná revue, 55, 2003, č. 3, s. 273-276.

[3] V roku 2019 bolo podľa štatistík Ministerstva vnútra Slovenskej republiky odcudzených 1 042 motorových vozidiel, v roku 2020 ich bolo odcudzených 982, v roku 2021 bolo odcudzených 803 vozidiel a za mesiac január 2022 bolo odcudzených 82 vozidiel.
Na pokles počtu krádeží motorových vozidiel mali nepochybne vplyv aj protipandemické opatrenia v súvislosti so šírením Covid -19 v podobe zákazov vychádzania a rôznych obmedzení pohybu obyvateľov.

jej dôležitých častí[4] tak, aby sa aspoň z časti priblížila súčasnému stavu poznania a potrebám aplikačnej praxe.

1 Kriminalistická charakteristika krádeží motorových vozidiel

Krádeže motorových vozidiel tvoria samostatnú skupinu krádeží definovaných podľa spôsobu páchania. Podľa vzťahu páchateľa k napadnutému objektu pôjde najčastejšie o krádeže **páchané vonkajším páchateľom**, časté sú aj krádeže páchané v kombinácii vonkajšieho a vnútorného páchateľa. S ohľadom na súčasný stav technickej vyspelosti motorových vozidiel ide o **krádeže zložité alebo kvalifikované**, jednoduché krádeže sú skôr výnimočné, vyznačujúce sa vysokým stupňom náhody. S technickou vyspelosťou motorových vozidiel súvisí aj potreba rôznych nástrojov potrebných na odcudzenie vozidla – ide o krádeže **páchané s nástrojom**. Ako sme vyššie uviedli, ide o krádeže kvalifikované, ktoré sú **páchané spravidla po predchádzajúcej príprave**. V prípadoch krádeží jednoduchých pôjde o krádeže bez prípravy.[5]

2 Spôsoby páchania a utajovania krádeží

Spôsob páchania krádeží motorových vozidiel sa odvíja od ich charakteristiky. Krádeže motorových vozidiel sú páchané rôznymi spôsobmi a prostriedkami, od použitia násilia až po najdokonalejšie technické zariadenia, pomocou ktorých dochádza k odcudzeniu vozidla.

Medzi **jednoduché** krádeže zaraďujeme krádeže motorových vozidiel, ktoré neboli už od výroby vybavené sériovým zabezpečením priamo od výrobcu. Z uvedeného dôvodu pôjde o krádeže vozidiel vyrobených najčastejšie pred rokom 2000,[6] a preto sú v súčasnosti skôr ojedinelé. Páchateľ do vozidla vnikne použitím nástroja (pripraveného alebo náhodného), ktorým prekoná uzamykací mechanizmus dverí, prípadne vytlačí na motorovom vozidle okno a s motorovým vozidlom bez väčších problémov odchádza. Rozbitie sklenenej výplne okna by mohlo vzbudiť nežiaducu pozornosť. Staršie motorové vozidlá bývajú odcudzené najčastejšie na náhradné diely alebo len na prevoz z bodu A do bodu B. Páchateľ zanecháva minimum stôp a krádeže sú páchané náhodne bez predchádzajúcej prípravy.

Jednoduchú krádež moderného motorového vozidla bez prípravy možno vykonať napríklad v prípade, ak vlastník vozidla zastaví vozidlo na čerpacej stanici, kde ho nechá

---

[4] VIKTORYOVÁ, J. – PALAREC, J. 2008. Metodika vyšetrovania – špecifická policajná činnosť. In: Policajné vedy a policajné činnosti. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie zo dňa 14. novembra 2007, s. 94-98.

[5] Primerane k tomu: KONRÁD, Z.; PORADA, V.; STRAUS, J.; SUCHÁNEK, J. 2021. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* 2. vyd. s. 169.

[6] Rok 2000 by sme mohli označiť za zlomový z viacerých dôvodov. Vozidlá vyrobené pred uvedeným rokom neboli spravidla vybavené žiadnym sériovým zabezpečením, majitelia ich zabezpečovali rôznymi mechanickými prostriedkami, napríklad rôznymi pákami na volant, pedále, či uzamykanie riadiacej páky. Ak aj bolo vozidlo vybavené imobilizérom, pravdepodobne to bol imobilizér s tzv. „nemenným“ kódom. Takýto spôsob zabezpečenia nepredstavoval závažnejšie prekážky pri krádeži vozidla. Druhý dôvod je, že počet vozidiel s rokom výroby pred rokom 2000 je v súčasnej dobe v bežnej premávke minimálny. Po roku 2000 sa aj z dôvodu technickej vyspelosti vozidiel úroveň zabezpečenia zvyšovala. Vozidlá boli vybavené imobilizérom s tzv. „plávajúcim“ kódom a zvyšoval sa aj počet elektronických okruhov vo vozidle, ktorých blokovanie prispievalo k ochrane vozidla. Podobne sa vyjadruje aj slovenský výrobca (https://www.autoalarm-vamos.sk/caste-otazky#content) zabezpečenia pre vozidlá, ktorý tvrdí, že ešte nebolo odcudzené vozidlo s jeho zabezpečením a zároveň uvádza, že jediné obmedzenie v montáži je rok výroby vozidla (pred rokom 2000), a to z dôvodu nedostatočných elektronických systémov v týchto vozidlách.

naštartované, a len si „vybehne“ pre cigarety. Túto možnosť využije náhodný páchateľ, ktorý bez ťažkostí s vozidlom odchádza.

O **kvalifikovaných krádežiach** motorových vozidiel možno hovoriť ako o väčšine krádeží vozidiel v súčasnosti. Krádeže sa vyznačujú vysokým stupňom prípravy, ktorá sa vzťahuje najmä na:

- objekt napadnutia a miesto spáchania krádeže,
- dôkladnú prípravu technických prostriedkov na spáchanie krádeže,
- vytvorenie organizovanej skupiny osôb,
- následné utajenie krádeže.[7]

Príprava vzťahujúca sa k objektu napadnutia bude spočívať v typovaní[8] vhodného vozidla k odcudzeniu, môže byť determinovaná konkrétnou značkou vozidla alebo „skupinou“, do ktorej automobilka patrí. Po vytypovaní vhodného vozidla nasleduje výber podľa vhodného miesta. Vhodnosť miesta bude určovať verejnosť alebo opustenosť miesta, prítomnosť kamerových systémov, zvýšený pohyb osôb, blízkosť miesta určeného k utajeniu krádeže a podobne.

Príprava **technických prostriedkov určených na spáchanie** krádeže súvisí s konkrétnou značkou vozidla. Technická vyspelosť súčasných vozidiel si nepochybne vyžaduje špecializáciu aj pri príprave prostriedkov na spáchanie krádeže. Pri krádeži motorových vozidiel je takmer vždy použitý nástroj (prístroj). Príprava bude spočívať v zadovážení nástrojov potrebných na vniknutie do vozidla, nástrojov na prekonanie zabezpečenia vozidla (najmä imobilizéra), prostriedkov na spojazdnenie vozidla. Páchatelia sú nútení si vzhľadom ku stále dokonalejšiemu zabezpečeniu vozidiel výrobcom na krádeže pripravovať vopred rôzne špeciálne nástroje, prípravky a v poslednej dobe aj súčasti rovnakého typu vozidla ako napr. riadiace jednotky vozidla, elektronické prístroje slúžiace na odblokovanie elektronického zabezpečenia vozidiel alebo rušenie uzamykacieho systému zabezpečenia vozidiel.

Vytvorenie **organizovanej skupiny osôb** je predpokladom vzťahujúcim sa na všetky formy prípravy. Príprava musí prebiehať za súčasného plnenia čiastkových úloh. Skupina môže pozostávať z osoby, ktorá:

- *vyhľadá vhodné vozidlo* (spravidla pôjde o osoby, ktoré sa pohybujú denne v premávke, taxikári alebo kuriéri),
- *vozidlo „naštartuje“* (technicky zdatná osoba, ktorá dokáže prekonať zabezpečenie vozidla, vniknúť do vozidla a pripraviť vozidlo na prevoz),
- *vozidlo prevezie* na určené miesto (pôjde o veľmi zdatného vodiča, ktorý v prípade potreby dokáže s vozidlom uniknúť),
- *súčasťou skupiny môžu byť aj osoby podieľajúce sa na následnej legalizácii vozidla, prípadne jeho demontáži a predaji súčiastok z vozidla.*

[7] ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*. s. 330.

[8] Slovo *„typovať“* sa používa vo význame: vyberať, odhadovať ako vhodný typ, určovať alebo potvrdzovať vhodný typ, napríklad páchateľa alebo typ motorového vozidla. K tomu bližšie: https://slovnik.juls.savba.sk/?w=typovať&s=exact&c=C2db&cs=&d=kssj4&d=psp&d=ogs&d=sssj&d=orter&d=scs&d=sss&d=peciar&d=ssn&d=hssj&d=bernolak&d=noundb&d=orient&d=locutio&d=obce&d=priezviska&d=un&d=pskfr&d=pskcs&d=psken#, dostupné online: 11.4.2022.
Naopak slovo *„tipovať“* sa používa vo význame dopredu určovať, odhadovať výsledok (športových súťaží, stávok). K tomu bližšie: tamtiež.

Utajovanie krádeže motorového vozidla spočíva v zahladzovaní a ničení stôp na mieste činu, ktoré má za cieľ zabrániť odhaleniu páchateľa alebo páchateľov krádeže.[9] V rámci utajovania krádeže môžu vzniknúť dve situácie:

a./ **vozidlo je odcudzené a nenájdené**. Situácia nastane vždy, ak sa páchateľovi podarí úspešne uskutočniť všetky kroky prípravy. Vozidlo je prevezené na miesto určenia, kde bude následne zlegalizované alebo použité na náhradné diely. Predchádzať tomu môže aj situácia, kedy je odcudzené vozidlo len odparkované na iné miesto, kde je ponechané niekoľko dní a až následne prevezené na miesto určenia. Pôjde o prípady, kedy je potrebné zistiť, či vozidlo nie je vybavené sledovacím zariadením s GPS signálom a jeho prevezenie na miesto určenia by toto miesto odhalilo. Vozidlo je niekoľko dní monitorované a ak nie je nájdené políciou alebo majiteľom, je prevezené;

b./ **vozidlo je odcudzené a nájdené**. V tomto prípade sa páchateľovi podarí prekonať zabezpečenie a vniknúť do vozidla, vozidlo môže následne odtiahnuť na iné miesto, kde sa ho pokúsi naštartovať alebo inak pripraviť na prevoz, k čomu však z rôznych dôvodov nepríde a vozidlo opúšťa. Vozidlo môže byť nájdené aj v prípadoch tzv. „vrátenia" vozidla za odmenu. Na zahladenie stôp, najmä pachových, používajú páchatelia korenie, ktorým posypú interiér vozidla. V ojedinelých prípadoch môže byť z dôvodu zahladenia stôp vozidlo zapálené.

3 Kriminalistické stopy na mieste činu

Existencia kriminalisticky relevantných stôp na mieste činu alebo na mieste nálezu odcudzeného vozidla (ak nie sú totožné), závisí od dvoch predchádzajúcich situácií, ktoré môžu nastať po krádeži.

V prvom prípade odcudzenia vozidla, ak nebolo následne nájdené, býva obhliadka miesta činu a s ňou spojené zaisťovanie stôp spravidla bezpredmetné.[10]

V závislosti od konkrétneho prípadu je na mieste činu možné zaistiť stopy **mechanoskopické** – najmä časti uzamykacieho mechanizmu po vylomení, ak ho páchateľ nechal na mieste činu.[11] **Trasologické** stopy – najmä odtlačky topánok, možno zaistiť napríklad v prípade nepriaznivého počasia. **Pamäťové** stopy môžu vzniknúť u náhodných svedkov krádeže a sú jednými z mála stôp, ktoré možno využiť v prvotnej fáze vyšetrovania.[12]

Ak bolo odcudzené vozidlo aj nájdené, je obhliadka miesta činu dôležitým zdrojom informácií o spáchanom trestnom čine. **Mechanoskopické** stopy poskytnú informácie o možných nástrojoch, ktoré páchateľ použil napríklad na vniknutie do vozidla či prekonanie uzamykacieho mechanizmu a pod. **Daktyloskopické** stopy možno zaistiť najmä z predmetov, ktoré musel páchateľ chytiť do rúk, samozrejme, ak nepoužil ochranné rukavice. Pôjde napríklad o nájdené nástroje na vlámanie do vozidla, prípadne časti vozidla. **Biologické stopy** by bolo možné zaistiť z volantu alebo kľučiek vozidla. V súčasnej dobe je však použitie ochranných rukavíc zo strany páchateľov krádeží bežné, takže vyhľadanie a zaistenie kriminalisticky relevantných daktyloskopických alebo biologických stôp býva ojedinelé.

---

[9] ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*. s. 331.

[10] Vo väčšine prípadov zostáva po odcudzenom vozidle len prázdne parkovacie miesto bez akýchkoľvek stôp. Nezriedka býva takéto miesto činu už „obsadené" iným vozidlom. V jednom konkrétnom prípade bolo počas noci v rozmedzí dvoch hodín z jedného parkoviska odcudzených 6 kusov vozidiel zn. Škoda Octavia, pričom na mieste činu nebola zaistená jediná stopa. Takéto miesto činu býva len odfotografované.

[11] V súčasnosti málo pravdepodobné. Páchatelia otvárajú vozidlá pomocou rôznych elektronických zariadení, bez potreby vylomenia uzamykacieho mechanizmu.

[12] KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J., SUCHÁNEK, J. 2021. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* 2. vyd. s. 171.

Ak bolo odcudzené vozidlo nájdené v krátkom čase od samotného odcudzenia za kriminalisticky relevantné by bolo možné považovať zaistenie **pachových** stôp zo sedadla vodiča. Zaistenie pachových stôp však častokrát zmaria páchatelia vysypaním korenia do interiéru vozidla.

4 Kriminalistické objasňovanie krádeží motorových vozidiel

Podnet k vyšetrovaniu krádeží motorových vozidiel vychádza z dvoch situácií. Prvou a najčastejšou je **oznámenie od poškodeného**, prípadne od náhodných svedkov udalosti. Druhým typickým podnetom k vyšetrovaniu krádeží je **vlastná operatívna činnosť polície,**[13] ktorú upravujú interné predpisy Policajného zboru.[14] V rámci tejto činnosti polícia pracuje s informáciami, ktoré získava z prehľadov o bezpečnostnej situácii, ako aj s informáciami o trestnej činnosti získanými z vlastnej činnosti.[15]

Významným podnetom k vyšetrovaniu bývajú aj **informácie z iných štátov** v rámci medzinárodnej spolupráce. Krádeže motorových vozidiel sú problémom medzinárodným, s účasťou zahraničných organizovaných skupín. Vývoz odcudzených a následne zlegalizovaných vozidiel do zahraničia je bežnou súčasťou práce organizovaných skupín zameraných na krádeže motorových vozidiel. Nebýva ničím výnimočným, že na objasňovaní krádeží motorových vozidiel sa podieľajú policajné zbory niekoľkých štátov.

4.1 Vyšetrovacie situácie

Vyšetrovacie situácie vyplývajú z druhu podnetu k vyšetrovaniu. Najtypickejšími počiatočnými vyšetrovacími situáciami vyplývajúcimi z podnetu od poškodeného sú:

- trestný čin bol spáchaný, páchateľ je neznámy, vozidlo nebolo nájdené, neboli zistené žiadne negatívne okolnosti ani stopy na mieste činu (*asi najčastejší prípad, pôjde o typickú krádež vozidla*),
- trestný čin bol spáchaný, páchateľ bol vyrušený, z miesta činu unikol s vozidlom alebo bez vozidla, pátranie po horúcej stope bolo neúspešné,
- trestný čin nebol spáchaný, vozidlo nebolo vypátrané, zistené negatívne okolnosti (*podozrenie z predstieranej krádeže z rôznych dôvodov - poistný podvod, predchádzajúca dopravná nehoda, spáchanie iného trestného činu s vozidlom ...*),
- trestný čin bol spáchaný, páchateľ bol zadržaný pri/počas krádeže na mieste činu.

Vyššie uvedené počiatočné vyšetrovacie situácie vyplývajú z okolností, ktoré sa najčastejšie vyskytujú po spáchaní trestného činu krádeže motorového vozidla. Možno uviesť, že v rámci prvej vyšetrovacej situácie nedisponujú orgány činné v trestnom konaní žiadnymi kriminalisticky relevantnými informáciami smerujúcimi k vypátraniu páchateľa trestného činu krádeže alebo odcudzeného vozidla. V ďalších naznačených situáciách už existuje určité množstvo informácií, ktoré by mohli smerovať k objasneniu trestného činu.

Uvedené vyšetrovacie situácie môžu taktiež vyústiť do následných vyšetrovacích situácií. Ako jednu z možných následných vyšetrovacích situácií, ktorá je typická pre krádeže

[13] ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*. s. 332.

[14] Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 166/2020 o operatívno-pátracej činnosti.

[15] Podnety vyplývajúce z vlastnej činnosti polície budú smerovať najmä k objasňovaniu trestnej činnosti organizovaných skupín podieľajúcich sa na páchaní krádeží motorových vozidiel. Budú výsledkom dlhodobej a cieľavedomej činnosti polície smerujúcej k odhaleniu a zadokumentovaniu činnosti celej organizovanej skupiny, a to od odcudzenia samotného vozidla, zisteniu miesta uskladnenia a následnej legalizácie vrátane odhalenia všetkých osôb participujúcich na trestnej činnosti organizovanej skupiny.

motorových vozidiel a môže vyplynúť z výsluchu poškodeného alebo z následného vývoja udalostí je, že:

- trestný čin bol spáchaný, páchateľ je neznámy, vozidlo je následne nájdené (*podozrenie z „vrátenia“ vozidla poškodenému za odmenu*).

4.2 Vytýčenie vyšetrovacích verzií

Z vyšetrovacích situácií, ktoré nastanú po spáchaní alebo oznámení trestného činu, ako aj z prvotných úkonov na mieste činu a získaných informácií, sa pre orgány činné v trestnom konaní vytvára obraz o samotnom skutku, jeho možnom priebehu ako aj o okolnostiach, ktoré je potrebné ďalej preverovať. Ďalšie preverovanie a dokazovanie by malo smerovať k objasneniu trestného činu a k zisteniu jeho páchateľa.

Na zistenie a objasnenie okolností spáchaného trestného činu je potrebné v súlade s plánom vyšetrovania stanoviť základné vyšetrovacie verzie, ktoré bude potrebné ďalším vyšetrovaním potvrdiť alebo vyvrátiť tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.[16]

K základným vyšetrovacím verziám patria verzie, ktoré môžeme rozdeliť na:

a) verzie vzťahujúce sa k trestnému činu,
b) verzie vzťahujúce sa k totožnosti páchateľa,
c) verzie k spôsobu odcudzenia motorového vozidla,
d) verzie k trase odcudzeného vozidla,
e) verzie k predpokladanému úkrytu odcudzeného vozidla.

Ad. a) Základnou verziou vzťahujúcou sa k trestnému činu je verzia, či sa skutok stal alebo či sa stal tak, ako uviedol poškodený, prípadne svedok. V prípadoch vyšetrovania krádeží motorových vozidiel je základnou úlohou zistenie, či ide alebo nejde o krádež.

Ad. b) Ak z počiatočných vyšetrovacích úkonov neboli zistené dostatočné informácie k osobe konkrétneho páchateľa, verzie k totožnosti páchateľa majú za cieľ vytypovať aspoň okruh možných páchateľov. Páchateľ môže byť vonkajší, ako aj vnútorný. Preverovanie verzií k vnútornému páchateľovi bude jednoduchšie, keďže pôjde o úzky okruh osôb.

Ad. c) Vzhľadom k tomu, že v súčasnej dobe sa na krádeže vozidiel vo významnej miere používajú výhradne rôzne elektronické prístroje (rušičky signálu, zosilňovače signálu, čítačky kódov a podobne) najpravdepodobnejšou verziou k spôsobu odcudzenia vozidla bude, že bolo odcudzené použitím elektronického zariadenia.[17]

Ad. d) Preverovanie verzií k trase, po ktorej odchádzalo odcudzené vozidlo má v dnešnej dobe veľký význam. Existencia rôznych kamerových systémov, či už súkromných alebo verejných, umožňuje získať kriminalisticky relevantné informácie nielen k trase odcudzeného vozidla, ale častokrát aj informácie smerujúce k potvrdeniu alebo vyvráteniu ďalších verzií (totožnosť páchateľa, miesto úkrytu odcudzeného vozidla, atď.).

Ad. e) Odhalenie možných úkrytov odcudzeného vozidla bude vychádzať predovšetkým z informácií získaných vlastnou činnosťou polície. K overeniu správnosti zistených informácií

[16] § 2 ods. 10 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.

[17] Zábery z priemyselnej kamery zachytávajú dve osoby ako za 30 sekúnd odcudzili vozidlo Mercedes C63 AMG. Dostupné online: https://www.youtube.com/watch?v=KlFPInFxjvY, dňa 11. 4. 2022.

by mali smerovať aj vyšetrovacie verzie. Úkrytom môže byť osamotená garáž, ako aj priemyselný areál, v ktorom sa odcudzené vozidlá ukrývajú, demontujú alebo ďalej legalizujú. Zistenie podobného miesta by nepochybne smerovalo k objasneniu viacerých majetkových trestných činov.

5 Osobitosti operatívno – pátracích, prvotných a následných vyšetrovacích úkonov

Vyšetrovanie každého druhu trestnej činnosti prináša so sebou určité špecifiká. Predmet a rozsah dokazovania má v každom prípade individuálny charakter, ktorý závisí od konkrétnych okolností každého prípadu.[18]

Predmetom dokazovania v prípadoch krádeží motorových vozidiel bude najmä objasnenie:

- okolností vzťahujúcich sa ku skutku (*či sa skutok stal tak, ako ho opísal poškodený, či nejde o predstieranú krádež – podozrenie z poistného podvodu, prípadne úmyselné zakrytie iného protiprávneho konania zo strany oznamovateľa*),
- okolností vzťahujúcich sa k odcudzenému vozidlu (*identifikačné znaky vozidla, vlastnícke práva k vozidlu*),
- okolnosti spáchania krádeže (*čas a miesto spáchania, spôsob spáchania krádeže, použité prostriedky na spáchanie krádeže, spôsob utajovania krádeže a podobne*),
- okolnosti vzťahujúce sa k páchateľovi (*kto krádež spáchal, z akého motívu či pohnútky, či ide o jednotlivca alebo organizovanú skupinu, či ide o prvopáchateľa alebo recidivistu, zistenie iných osôb participujúcich na krádeži*),
- okolnosti smerujúce k vypátraniu odcudzeného vozidla.[19]

Postup vykonávania operatívno – pátracích a vyšetrovacích úkonov závisí od stupňa poznania všetkých okolností prípadu a má aj svoju logickú a časovú postupnosť. Táto postupnosť je priamo závislá od času, ktorý uplynul od spáchania krádeže do času jej oznámenia.[20]

Ak bola krádež vozidla oznámená bezprostredne po spáchaní, je možné vykonať nasledovné operatívno - pátracie úkony:

- pátranie po „horúcej“ stope, označované aj ako prvý zásah,[21] ktoré zahŕňa prenasledovanie odcudzeného vozidla, koordinovanie ďalších hliadok v smere úniku vozidla, vyhlásenie pátrania po vozidle,
- operatívne zisťovanie informácií na mieste činu a v jeho blízkom okolí.[22]

Vyšetrovacie úkony môžeme deliť na **prvotné**, ku ktorým zaraďujeme:

---

[18] VIKTORYOVÁ, J. – STRAUS, J. et al. 2015. Vyšetrovanie. 3. vyd. s. 358.

[19] Tamtiež. Primerane aj: KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J., SUCHÁNEK, J. 2021. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* 2. vyd. s. 172.

[20] KONRAD, Z. a kol. 1999. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestních činů. 3. vyd. s. 23.

[21] K tomu bližšie: RAK, R. a kol. 2001. Krádeže vozidel. Odhalování, vyšetřování a prevence. s. 200., KONRAD, Z., a kol. 1999. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestních činů. 3. vyd.

[22] V okolí miesta činu je potrebné získať dôležité informácie o tom, či predmetné vozidlo bolo skutočne na uvedenom mieste zaparkované alebo nie. Túto skutočnosť môže policajt zistiť vyťažovaním osôb, ktoré sa v blízkosti takéhoto miesta nachádzajú, bývajú, pracujú, alebo z kamerového systému okolitých budov. Policajt objasňujúci skutočnosti dôležité pre zistenie páchateľa trestného činu je oprávnený požadovať informácie, ktoré môžu prispieť k objasneniu takejto udalosti. Požadovať ich môže od každej osoby, u ktorej existuje predpoklad, že takýmito informáciami disponuje. Vyťažovaním osôb je potrebné zistiť informácie o smere a spôsobe odjazdu odcudzeného vozidla, ako aj približného času odcudzenia. Dôležité je vykonanie miestneho pátrania po vozidle v blízkom okolí, a to najmä z dôvodu, že sa často vyskytujú prípady kedy oznamovateľ krádeže len zaparkoval vozidlo na inej ulici ako si myslel a následne oznámil odcudzenie vozidla. Uvedený úkon sa vykonáva aj súbežne s obhliadkou miesta činu, keď k oznámeniu krádeže došlo po uplynutí dlhšieho času od spáchania. K tomu bližšie: TITLOVÁ, M. – MEDELSKÝ, J. 2017. *Zákon o policajnom zbore. Komentár*.

- obhliadku miesta činu a obhliadku miesta nálezu vozidla,
- výsluch poškodeného,
- výsluchy svedkov,
- domové prehliadky a prehliadky iných priestorov,

a **následné** vyšetrovacie úkony, ku ktorým môžeme zaradiť najmä:

- výsluch obvineného,
- výsluchy svedkov,
- rekogníciu,
- vyšetrovací pokus,
- rôzne expertízy a znalecké skúmanie,
- previerku výpovede na mieste.

5.1 Obhliadka miesta činu a miesta nálezu vozidla

Pri obhliadke miesta činu sa priamym pozorovaním skúma, zisťuje, hodnotí a dokumentuje situácia na mieste činu alebo na mieste, ktoré má vzťah k vyšetrovanej udalosti[23] (miesto nálezu odcudzeného vozidla). Cieľom obhliadky miesta činu je vyhľadanie a zaistenie kriminalisticky relevantných stôp po spáchaní trestného činu a stôp po páchateľovi. Obhliadkou miesta činu krádeže motorového vozidla by sa malo predovšetkým zistiť, či sa odcudzené vozidlo na uvedenom mieste skutočne aj nachádzalo alebo nie. Najčastejším znakom na mieste činu môžu byť napríklad úlomky skla alebo časti vylomeného uzamykacieho mechanizmu. Výkon obhliadky miesta činu môže dať odpoveď na otázku akým spôsobom odcudzené vozidlo z miesta odišlo.

V prípade nálezu alebo vypátrania odcudzeného vozidla je možné navyše hovoriť o existencii dvoch miest obhliadky. Vzhľadom na to je potrebné obhliadnuť aj miesto nálezu odcudzeného vozidla. Pri obhliadke nájdeného vozidla sa postupuje systematicky ako pri obhliadke miesta činu.

5.2 Výsluch poškodeného

Výsluchom poškodeného vypočúvajúci zisťuje a objasňuje okolnosti, ktoré predchádzali odcudzeniu vozidla, popis odcudzeného vozidla a iné okolnosti, ktoré by mohli prispieť k objasneniu trestného činu krádeže. Výsluchom zisťujeme najmä informácie ku:

- typu a druhu vozidla, značke, jeho evidenčnému číslu, VIN číslu, farbe vozidla prípadne aj výrobné číslo motora,
- počet najazdených kilometrov, množstvo paliva v nádrži,
- ak bolo vozidlo vybavené zabezpečovacím systémom, typ a druh (mechanické, elektronické),
- špecifickej výbave a doplnkom, napríklad rôzne samolepky, podľa ktorých by bolo možné vozidlo identifikovať,
- markantom, ktoré na vozidle boli vytvorené jeho používaním ako sú odreniny, škrabance na laku, praskliny na sklách atď.,
- poisteniu vozidla proti krádeži.

Iné skutočnosti, ktoré by mohli prispieť k objasneniu krádeže motorového vozidla a ktoré je potrebné zistiť výsluchom poškodeného:

[23] ČENTÉŠ, J. a kolektív. 2019. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 4. aktualizované vydanie, s. 388.

- miesta, kde vozidlo naposledy parkovalo, kto a kedy vozidlo zaparkoval a ako vozidlo zabezpečil, kedy bolo vozidlo videné naposledy na mieste a kým, či niekto neprejavil záujem o kúpu vozidla, počet kľúčov od vozidla, kde sa všetky kľúče nachádzali v dobe odcudzenia vozidla, zároveň je potrebné, aby poškodený predložil všetky výrobcom dodané kľúče od vozidla a zabezpečovacích zariadení a kto všetko mal ku kľúčom prístup, kedy naposledy bolo vozidlo v autoservise, názov autoservisu a či boli s vozidlom odovzdané aj kľúče od zabezpečovacích zariadení vozidla, či niekto používal vozidlo okrem jeho majiteľa.

5.3 Výsluchy svedkov

Výsluchom svedka získavame prostredníctvom jeho výpovede poznatky o samotnom skutku krádeže motorového vozidla, ktoré sú uchované v pamäti svedka ako pamäťové stopy.[24] Svedkom môže byť každá osoba, ktorá je spôsobilá svojimi zmyslami vnímať určitú udalosť alebo dej vo vonkajšom svete a následne je schopná ho reprodukovať, opísať pre potreby trestného konania.[25] Procesné náležitosti výsluchu svedka sú upravené v Trestnom poriadku.[26]

Tak ako v každej trestnej veci, pri výsluchu svedka je dôležité, či ide o priameho svedka udalosti alebo svedka, ktorý podáva výpoveď o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel len sprostredkovane. Ako bolo uvedené vyššie, svedok – poškodený objasňuje najmä skutočnosti vzťahujúce sa k odcudzenému vozidlu, okolnostiam jeho používania a podobne. Svedok udalosti, či už priamy alebo nepriamy, objasňuje skutočnosti vzťahujúce sa ku momentu krádeže alebo skutočnostiam krátko pred alebo po krádeži.

Výsluchom svedka, ktorý videl krádež motorového vozidla, získame dôležité informácie k popisu páchateľa, dobe alebo spôsobu spáchania krádeže. Na základe zistených informácií môžeme typovať páchateľa krádeže motorového vozidla.

Výsluchom svedkov v rámci následných vyšetrovacích úkonov získame taktiež informácie o obvinenom, o spôsobe jeho života, finančnej situácii, mieste jeho pobytu alebo pohybu.

5.4 Domové prehliadky a prehliadky iných priestorov

Domovú prehliadku[27] možno vykonať, ak je dôvodné podozrenie, že sa na určitom mieste nachádza vec dôležitá pre trestné konanie. V prípade vyšetrovania trestného činu krádeže motorového vozidla sa za veci dôležité pre trestné konanie budú považovať najmä odcudzené motorové vozidlá, ich časti, výbava vozidiel, doklady od odcudzených vozidiel, nástroje používané v súvislosti s krádežami vozidiel, nástroje potrebné na výrobu kľúčov, matrice a zariadenia na pozmeňovanie identifikačných znakov, tlačiarne na výrobu identifikačných štítkov.

5.5 Výsluch obvineného

Výsluchom obvineného je potrebné zistiť podstatné skutočnosti dôležité pre trestné konanie.[28] Tak ako každý procesný úkon, aj výsluch obvineného vyžaduje predchádzajúcu

[24] ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*, s. 251.
[25] ČENTÉŠ, J. a kolektív. 2019. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 4. aktualizované vydanie. s. 357.
[26] § 127 a nasl. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.
[27] § 99 a nasl. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.
[28] § 121 a nasl. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.

prípravu, ktorá bude zohľadňovať všetky doposiaľ zistené skutočnosti o osobe obvineného a o samotnom skutku krádeže.[29]

Osoba obvineného, okolnosti jeho zadržania a dôkazná situácia majú významný vplyv na priebeh výsluchu. Inak bude prebiehať výsluch obvineného, ktorý bol zadržaný pri krádeži vozidla náhodne a ktorý nemá predchádzajúcu kriminálnu minulosť ako výsluch obvineného, ktorý bol zadržaný na základe získaných dôkazov predchádzajúcou činnosťou polície. Kým v prvom prípade možno očakávať od obvineného popieranie trestnej činnosti, v druhom prípade je možné na základe dobrej dôkaznej situácie očakávať spoluprácu obvineného s orgánmi činnými v trestnom konaní. Všetko, samozrejme, záleží od konkrétnej situácie.

Výsluch obvineného treba zamerať na objasnenie samotného skutku krádeže vrátane predchádzajúcej prípravy (typovanie vhodného vozidla, osoby podieľajúce sa na krádeži a pod.), miesta uloženia odcudzeného vozidla, spôsob legalizácie, osoby podieľajúce sa na legalizácii, výnos z odcudzeného vozidla, ako s výnosom naložil, majetkové pomery obvineného, nástroje použité na prekonanie zabezpečenia motorového vozidla a v neposlednom rade odstránenie rozporov vo výpovedi obvineného a získanými dôkazmi.

5.6 Rekognícia

„Ak sa má výsluchom zistiť totožnosť nejakej osoby alebo veci, vyzve sa obvinený, aby ju opísal. Až potom sa mu má osoba alebo vec ukázať, a to medzi viacerými osobami podobného zovňajšku alebo vecami toho istého druhu.“[30] Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku upravujúceho rekogníciu je zrejmé, že objektom rekognície bude osoba alebo vec. Rekognícia spočíva v porovnaní predstavy skôr vnímaného objektu, vybavenej na základe zmyslového obrazu vnemu uchovaného v pamäti a obrazu práve vnímaného objektu.[31] V prípadoch krádeží motorových vozidiel bude subjektom „opoznávania“ najmä osoba páchateľa alebo osoba podozrivá z krádeže vozidla. Úspech rekognície bude závislý od okolností situácie, v ktorej svedok podozrivého pozoroval a od jeho pamäťových stôp. Pravdepodobne najväčší úspech vykonanej rekognície bude v prípadoch zadržania podozrivého bezprostredne po krádeži, kedy pamäťové stopy u svedka krádeže budú ešte čerstvé a zovňajšok podozrivého bude stále nezmenený.

K úkonu treba vždy pribrať nezúčastnenú osobu, ktorou však nemôže byť obvinený, podozrivý alebo svedok, prípadne iný orgán činný v trestnom konaní.[32] Priebeh a výsledky rekognície je potrebné zadokumentovať pomocou fotodokumentácie alebo videozáznamu a o priebehu rekognície spísať zápisnicu.

5.7 Vyšetrovací pokus

Vyšetrovací pokus sa vykonáva, ak majú byť pozorovaním vo vytvorených alebo obmieňaných podmienkach preverované alebo upresňované skutočnosti zistené v trestnom konaní, prípadne ak majú byť vyšetrovacím pokusom zistené nové skutočnosti dôležité pre trestné konanie.[33]

Podľa povahy zisťovaných skutočností môžeme hovoriť o dvoch typoch vyšetrovacích pokusov:

---

[29] Bližšie pozri: BANGO, D., VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2000. Metodika vyšetrovania vybraných druhov trestných činov proti majetku, s. 65.
[30] §126 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.
[31] ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*, s. 276.
[32] ŠIMOVČEK I. a kol. 2019. Trestné právo procesné. 3. vyd. s. 162.
[33] ŠIMOVČEK I. a kol. 2019. Trestné právo procesné. 3. vyd. s. 163.

- **senzorické**, zisťovanie skutočností vnímateľných ľudskými zmyslami (či sa skutok mohol stať tak, ako opísal poškodený alebo svedok),
- **situačné**, ktorými sa zisťuje možnosť vykonania činu, existencia nejakého javu alebo mechanizmus vyšetrovanej udalosti (či bolo možné vozidlo za daných podmienok odcudziť).[34]

5.8 Expertízy a znalecké skúmanie

Pri vyšetrovaní krádeží motorových vozidiel má kriminalisticko-expertízna činnosť význam vtedy, ak je nájdené odcudzené motorové vozidlo alebo jeho časti.

V rámci vyšetrovania krádeží motorových vozidiel sú vykonávané najmä tieto expertízy:

- **daktyloskopická a biologická expertíza** - zistenie totožnosti páchateľa za využitia výsledkov expertízy daktyloskopických a biologických stôp zaistených pri obhliadke nájdeného vozidla,
- **mechanoskopická expertíza** - identifikácia a porovnanie nástrojov použitých k vniknutiu do motorového vozidla a prekonaní jeho zabezpečovacích zariadení so stopami v zaistenom motorovom vozidle, identifikácia kľúčov od motorového vozidla za účelom zistenia, či ide o kľúče dodávané výrobcom alebo kľúče, ktoré si majiteľ vozidla vyrobil,
- **metalografická expertíza** - identifikácia motorového vozidla, u ktorého je podozrenie zo zmeny VIN a čísla motora.

6 Spolupráca s verejnosťou na úseku krádeží motorových vozidiel

Využitie verejnosti pri objasňovaní krádeží motorových vozidiel spočíva najmä v pomoci pri pátraní po odcudzených vozidlách.[35] Prostredníctvom spolupráce s verejnosťou môžu byť získané dôležité informácie vedúce k odhaleniu páchateľa samotnej krádeže, ale čo je rovnako dôležité, poznatky získané z tejto spolupráce často smerujú k vypátraniu odcudzeného vozidla.

Je nespochybniteľné, že v súčasnej dobe je najrozšírenejší spôsob šírenia a prijímania informácií internetom a prostredníctvom sociálnych sietí. V tejto súvislosti treba vyzdvihnúť aktivity polície na sociálnych sieťach,[36] ktorými polícia prispieva k informovaniu verejnosti o vlastnej činnosti alebo kriminalite a prostredníctvom ktorých získava poznatky neraz smerujúce k odhaleniu, či objasneniu trestnej činnosti. K objasňovaniu krádeží motorových vozidiel výrazne prispieva aj skupina na sociálnej sieti Facebook, zameraná na hľadanie odcudzených vozidiel s výrazným zapojením verejnosti.[37] Vzhľadom na počet užívateľov, ktorí sledujú uvedené stránky, neexistuje dnes iný porovnateľný spôsob, ktorý by dokázal osloviť v čase takéto množstvo ľudí.

Záver

[34] ČENTÉŠ, J. a kolektív. 2019. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 4. aktualizované vydanie, s. 392.

[35] Primerane k tomu: KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J., SUCHÁNEK, J. 2021. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* 2. vyd. s. 179.

[36] Stránka Polícia Slovenskej republiky na sociálnej sieti Facebook má skoro 470 000 sledovateľov. Bližšie pozri: https://www.facebook.com/policiaslovakia/

[37] HAKA – Hľadá sa auto krádeže automobilov. Skupina má 251 343 členov. Bližšie pozri: https://www.facebook.com/groups/546397385559448/members

Napriek skutočnosti, že v posledných rokoch zaznamenávame pokles počtu odcudzených vozidiel je potrebné tejto problematike venovať neustále pozornosť. Spôsob páchania krádeží vozidiel sa vyvíja, prispôsobuje sa podmienkam a okolnostiam tak, ako aj samotní páchatelia krádeží motorových vozidiel.

Každá skupina trestných činov má svoje špecifiká. Tak tomu je aj pri krádežiach motorových vozidiel. Pri vyšetrovaní špecifickej trestnej činnosti je dôležité prepojenie teórie a praxe. Metodika vyšetrovania preto musí reagovať na najnovšie poznatky vyplývajúce z aplikačnej praxe. Je potrebné si uvedomiť, že na jednej strane stoja osoby, ktoré dokážu len s použitím elektroniky odcudziť za 30 sekúnd vozidlo v hodnote 90 tisíc eur a na strane druhej stojí policajt, ktorý to zapisuje na desaťročnom počítači a pritom sa pozerá na skriňu plnú spisov. Z uvedených dôvodov je dôležité zamerať sa najmä na predchádzanie tejto trestnej činnosti, prevenciu a spoluprácu s verejnosťou pri odhaľovaní páchateľov.

Príspevok kriminalisticky charakterizuje krádeže motorových vozidiel, spôsoby páchania a utajovania tejto trestnej činnosti. V rámci vyšetrovacích situácií a vyšetrovacích verzií predstavuje rôzne situácie, ktoré vyplývajú z poznatkov aplikačnej praxe. Záver príspevku prináša osobitosti vyšetrovacích úkonov typických pre vyšetrovanie krádeží motorových vozidiel a naznačuje, že budúcnosť spolupráce s verejnosťou vidí v komunikácii prostredníctvom sociálnych sietí.

Literatúra

BANGO, D., VIKTORYOVÁ, J. a kol. 2000. Metodika vyšetrovania vybraných druhov trestných činov proti majetku. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave.

ČENTÉŠ, J. a kolektív. 2019. *Trestný poriadok. Veľký komentár*. 4.aktualizované vydanie. Bratislava: Eurokodex. 971 s. ISBN 978-80-8155-070-6.

KONRAD, Z. a kol. 1999. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestních činů. 3. vyd. Praha.

KONRÁD, Z., PORADA, V., STRAUS, J., SUCHÁNEK, J. 2021. *Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování.* 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 417 s. ISBN 978-80-7380-859-4.

RAK, R. a kol. 2001. Krádeže vozidel. Odhalování, vyšetřování a prevence. Brno: CERM. 252 s. ISBN 80-7204-218-1.

ŠIMOVČEK I. a kol. 2019. *Trestné právo procesné*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk. 417 s. ISBN 978-80-7380-768-9.

ŠIMOVČEK, Ivan et al. 2011. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 405 s. ISBN 978-80-7380-343-8.

TITLOVÁ, M. – MEDELSKÝ, J. 2017. *Zákon o policajnom zbore. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer. 394 s. ISBN 978-80-8168-577-4.

VIKTORYOVÁ, J. – ČENTÉŠ, J. Metodika vyšetrovania – treba ju poznať? *Justičná revue*, 55, 2003, č. 3, s. 273 – 276.

VIKTORYOVÁ, J. – PALAREC, J. Metodika vyšetrovania – špecifická policajná činnosť. In: *Policajné vedy a policajné činnosti*. Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie zo dňa 14. novembra 2007. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2008.

VIKTORYOVÁ, J. – STRAUS, J. et al. 2015. Vyšetrovanie. 3. vyd. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. 687 s. ISBN 978-80-8054-643-4.

Zák. č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.
Zák. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

Keywords: investigation methodology, theft clarification, theft investigation, motor vehicle theft, investigative versions, investigative actions

Summary

In the presented article, the author focuses on the methodology of investigating motor vehicle thefts. In the article, he characterises theft from the point of view of criminalistics, clarifies the ways of committing and concealing motor vehicle theft, and presents various situations that arise in committing and concealing theft. The author presents a view of the investigative situations after the commission of theft, as well as of the determination of possible investigative versions. Finally, he analyses the peculiarities of investigative actions typical for a motor vehicle theft investigation.

Mgr. Demovič Peter
externý doktorand
Právnická fakulta
Katedra trestného práva a kriminológie
Trnavská univerzita
e-mail: p.demovic@gmail.com

Recenzent: pplk. JUDr. Jaroslav Blatnický, PhD.